

GLAS NARODA

List slovenskih delavcev v Ameriki.

The largest Slovenian Daily
in the United States.
Issued every day except Sundays
and legal holidays.
75,000 Readers.

Največji slovenski dnevnik
v Združenih državah.
Vajša za celo leto.....\$8.00
Za pol leta.....\$3.00
Za New York celo leto.....\$7.00
Za inozemstvo celo leto.....\$7.00

TELEFON: 2876 CORTLANDT.

Entered as Second Class Matter, September 21, 1903, at the Post Office at New York, N. Y., under the Act of Congress of March 3, 1879.

TELEFON: 4687 CORTLANDT.

NO. 102. — ŠTEV. 102.

NEW YORK, MONDAY, MAY 2, 1921. — PONDELJEK, 2. MAJA, 1921.

VOLUME XXIX. — LETNIK XXIX.

SENAT ODOBRILO MIROVNO RESOLUCIJO

SENAT JE Z 49 PROTI 23 GLASOVOM ODOBRILO MIROVNO RESOLUCIJO, KI KONČUJE VOJNO STANJE Z NEMČIJO. — FORMALNA POGODBA Z NEMČIJO BO SLEDILA.

Washington, D. C., 30. aprila. — Prvi korak nove administracije, da se postavi Združene države na tehnično, postavno bazo miru, je bil storjen danes zvečer, ko je sprejel senat Knoxovo mirovno resolucijo.

Za sprejem resolucije je glasovalo 49 senatorjev, proti sprejemu pa tri in dvajset.

Trije demokrati so glasovali za resolucijo in čeprav ni noben republikanec glasoval proti njej, se je vendar senatorja Nelsona iz Minnesote štelo med nasprotnike resolucije.

Resolucija bo poslana sedaj poslanski zbornici ter je pričakovati od slednje hitre akcije. Senat ni napravil nobene izpremembe v resoluciji kot jo je predložil senatni komitej za inozemske odnose. Resolucija bo razveljavila vojne napovedi, tikajoče se Nemčije in Avstro-Ogrske, vključevala lastnino sovražnih inozemcev ter rezervirala Združenim državam vse pravice in privilegije z mirovno pogodbo, sklenjeno v Versailles ter drugimi mirovnimi pogodbami.

Poskus, da se izpremeni resolucijo, vzporeden od senatorja Townsend, republikanec iz Michigana, ki je staval predlog, naj se črta klavzula, ki razveljavlja vojno napoved ter jo nadomesti z enostavno izjavo miru, je bil poražen s 44 proti 26 glasovi malo pred končnim glasovanjem. Senator Lodge iz Massachusettsa je nasprotoval amendmentu Townsenda ter rekel, da je komitej za zunanje zadeve skrbno razmišljal o stvari ter prišel do prepričanja, "da je direktna metoda najboljša".

Glasovanje glede mirovne resolucije je bilo završeno šele po sedmi uri danes zvečer in pred glasovanjem je prišlo do ostrih strankarskih spopadov. Republikanci so stali vsi solidno za odredbo, dočim so bili vsi demokrati, z izjemo petih proti njej.

Tekom debate je dal senator Lodge izraziti svojemu mnenju, da se bo sklenilo novo mirovno pogodbo z Nemčijo, kakor hitro bodo izčiščena tla prota sprejema Knoxove resolucije. Rekel pa je, da je to stvar predsednika in njegove inicijative.

Debata je bila zelo ostra in označevali so jo predvsem strankarski napadi demokratičnih senatorjev. Senat se je sestel ob enajstih zjutraj, da razpravlja o resoluciji in resolucija je bila izpostavljena hudemu ognju tekom celega dne.

Senator Lodge je otvoril razpravo z obrazložitvijo namenov resolucije ter obrambo slednje. Rekel je, da je Liga narodov žrtva ter pojasnil, da ne kaže sprejeti versailleske pogodbe brez dogovora glede Lige ter z rezervacijami. Rekel je, da bi bilo treba najmanj dva in sedemdeset amendmentov, da se sravi Ligo iz versailleske pogodbe in da bi vsled tega ne ostalo nič drugega kot luščina.

Tudi senator Borah je napadel versaillesko mirovno pogodbo. Čeprav ni rekel tega, je bilo vendar razvidno iz njegovih izjav, da bi se boril do skrajnih meja proti tej pogodbi, če bi bila sprejeta od te dežele. Rekel je, da je ta pogodba slabša kot Liga, da je vrgla Evropo v ekonomski kaos, da je ni mogoče izvesti in da nima nikakih prijateljev v Evropi sami.

Nepoznan niti enega javnega moža v Evropi, ki bi trdil, da je mogoče izvesti versaillesko mirovno pogodbo. — je rekel senator Borah. Navedel je francoskega ministrskega predsednika Brianda v dokaz, da je versailleska mirovna pogodba neizvedljiva.

NIKAKIH AMERIŠKIH MILICIONOV ZA GRŠKEGA PRINCA.

Atene, Grška, 30. aprila. — Princeninja Anastazija, ki je bila pred svojo poroko s princem Kristofom Mrs. William B. Leeds iz New Yorka; velika vojvodinja Marija s svojimi dvema hčerka, kojih ena je zaročena z mladim Leedsom, bodo odpotovali od tukaj dne 4. maja proti Brindisi, odkoder se bodo odpeljali v Pariz, kjer se bo princeninja Anastazija v ameriški bolnici podvrгла drugi operaciji.

Ko bo okrevala, bo odšla princosa v Ameriko, a če bo šel njen mož na fronto v Mali Aziji, da se bori (!) proti Turkom, se bo vrnila na Grško, Princeninja skuša za nedoločen čas preložiti poroko svojega sina s princeninjo Ksenijo in sicer radi mladosti obeh.

Princeninja je dostavila, da ni pripisala princu Kristofu niti enega dolarja svojega premoženja. Poročila sta se na temelju švicarske postave, soglasno s katero obdrži vsak svoj denar in svojo lastnino ter ni odgovoren za dolgeve drugega.

Poročilo, da je mladi Leeds najbogatejši ameriški mladič, je označila njegova mat kot smešno, kajti soglasno z oporoko bo dobil mladi človek le \$50,000, ko bo dosegel starost pet in trideset let. Sedaj pa je popolnoma odvisen od denarja, katerega mu daje mati na razpolago.

Princeninja je dostavila, da ni pripisala princu Kristofu niti enega dolarja svojega premoženja. Poročila sta se na temelju švicarske postave, soglasno s katero obdrži vsak svoj denar in svojo lastnino ter ni odgovoren za dolgeve drugega.

Poročilo, da je mladi Leeds najbogatejši ameriški mladič, je označila njegova mat kot smešno, kajti soglasno z oporoko bo dobil mladi človek le \$50,000, ko bo dosegel starost pet in trideset let. Sedaj pa je popolnoma odvisen od denarja, katerega mu daje mati na razpolago.

Princeninja je dostavila, da ni pripisala princu Kristofu niti enega dolarja svojega premoženja. Poročila sta se na temelju švicarske postave, soglasno s katero obdrži vsak svoj denar in svojo lastnino ter ni odgovoren za dolgeve drugega.

Poročilo, da je mladi Leeds najbogatejši ameriški mladič, je označila njegova mat kot smešno, kajti soglasno z oporoko bo dobil mladi človek le \$50,000, ko bo dosegel starost pet in trideset let. Sedaj pa je popolnoma odvisen od denarja, katerega mu daje mati na razpolago.

Princeninja je dostavila, da ni pripisala princu Kristofu niti enega dolarja svojega premoženja. Poročila sta se na temelju švicarske postave, soglasno s katero obdrži vsak svoj denar in svojo lastnino ter ni odgovoren za dolgeve drugega.

Poročilo, da je mladi Leeds najbogatejši ameriški mladič, je označila njegova mat kot smešno, kajti soglasno z oporoko bo dobil mladi človek le \$50,000, ko bo dosegel starost pet in trideset let. Sedaj pa je popolnoma odvisen od denarja, katerega mu daje mati na razpolago.

Princeninja je dostavila, da ni pripisala princu Kristofu niti enega dolarja svojega premoženja. Poročila sta se na temelju švicarske postave, soglasno s katero obdrži vsak svoj denar in svojo lastnino ter ni odgovoren za dolgeve drugega.

Poročilo, da je mladi Leeds najbogatejši ameriški mladič, je označila njegova mat kot smešno, kajti soglasno z oporoko bo dobil mladi človek le \$50,000, ko bo dosegel starost pet in trideset let. Sedaj pa je popolnoma odvisen od denarja, katerega mu daje mati na razpolago.

HČERKA AMERIŠKE REVOLUCIJE.

Slika nam kaže Mrs. George Maynard Minor iz Watertown, Conn., generalno predsednico "Daughters of the Revolution". Ona prednjače trinajsti konvenciji organizacije, ki se vrši v Washingtonu.

AMERIŠKI JETNIKI STRADAJO V MOSKVI

Po irskem vzgledu nočejo ameriški arestantje v Rusiji ničesar jesti. Ponedelčnem zjutraj.

Riga, 30. aprila. — William Flick, ameriški operator za kino-slike v Rusiji, katerega so boljševiki zaprli, je prišel v Moskvo s stradalno stavko, soglasno z informacijami, katere je poslal semkaj kapitan Marion Cooper, ameriški letalec, ki je pred kratkim pobegnil iz sovjetske jetnišnice. Kapitan Cooper se je sestel na poti v Varšavo s M. Smogarevskim, poljskim diplomatom, ki je bil izpuščen iz ječe, v kateri se nahaja Flick.

Smogarevski je rekel, da je Flick izjavil, da ne bo ničesar jedel, dokler ga ne izpuste iz ječe in Poljak je izjavil, da je bil Flick zelo slab, ko ga je zadnjikrat videl. To se je zgodilo dne 1. aprila, ko je bil Flick že devet dni brez hrane. Ni bil v stanu zlezti s svoje postelje, a bil še vedno trden v svojem sklepu, a ničesar ne zavije, dokler ga boljševiki ne oprostijo.

Flick je izjavil v pisnemu govorilu na sovjetsko vlado, da je ameriški državljani, ki ni kriv nobenega zločina in katerega se drži v ječi že več mesecev brez vsake obravnave. Vsled tega je sklenil pridobiti si prostost ali pa umreti od glada.

KAKO JE HOTEL KAJZER OŽETI AMERIČKI.

Berlin, Nemčija, 29. aprila. — Zelo mučen faktor tukaj, čeprav je imel le malo učinka na moralo naroda, je bil govor neodvisnega socialista Breitscheida v nemškem državnem zboru, tekem katerega je razkril, kakšne odškodnine bi se zahtevalo, če bi cesarska vlada zmagala v vojni.

— Ali bi imela Nemčija usmiljenje zavezniški, če bi zmagala v vojni? — je vzkliknil z grmečim glasom. — Ne, ona bi ga ne imela. Številke v uradnih arhivih kažejo, da bi obdala Nemčija Združene države s \$30,000,000,000 v zlatu, Anglijo z isto svoto in Francijo celo s \$40,000,000,000. Vi tukaj, mesto da bi se pogodili, izgubljate čas z debatami ter stavljate s tem v nevarnost bodočnost celega naroda.

EBERT NOČE SPREJETI RESIGNACIJE SIMONSA

Nemški zunanji minister je hotel resignirati, toda predsednik nemške republike je proti temu.

Berlin, Nemčija, 30. aprila. — Oficijelno je bilo objavljeno danes zvečer, da je predsednik Ebert odklonil sprejem resignacije dr. Simonsa, ministra za zunanje zadeve. To se smatra za poskus, da se zavleče izpremembo v kabinetu do bolj ugodnega trenutka. Pričakuje se da bo tudi kancelar Fehrenbach, kmalu resigniral.

Dr. Mayer kot kanceler in dr. Rosen kot minister za zunanje zadeve imata največ prilike, da zasedeta prazna mesta. Dr. Mayer je član centra ali bavarske katoliške stranke, ki bo na ta način obdržala v svojih rokah kancelarstvo nemške države. Dr. Rosen je poslanik v Haagu in čeprav je bil eden izmed zastopnikov kajzerjeve vlade, se ga je vendar vedno smatralo za članka liberalnih nazorov ter enega najbolj zmognih članov nemškega diplomatskega zbora.

GRKI SO VPOKLICALI ŠTIRI NOVE RAZREDE.

Atene, Grško, 28. aprila. — Pod grško zastavo so bili poklicani štiri nadaljni razredi, ki bodo ojačili grško armado, borečo se proti Turkom v Mali Aziji.

SPREJEM FRANCOSEKEGA PRORAČUNA.

Pariz, Francija, 30. aprila. — Državni proračun, ki je bil bistveno revidiran izza časa, ko je bil prvič predložen francoskemu državnemu zboru in ki znaša sedaj skupno nad 26 tisoč milijonov frankov, je bil končno sprejet tako od senata kot od poslanske zbornice.

VAŽNO ZA POTNIKE.

Kdor želi v bližnji bodočnosti potovati v stari kraj, naj se obrne na nas, da mu pošljemo vsa navodila, kako je mogoče dobiti potni list.

Kdor želi imeti jugoslovanski ali ameriški potni list lahko potuje kadar hoče.

Kdor pa spada v eno od naših osemle, in želi potovati v stare domovine, mu še vedno lahko prekrbimo potni list, kadar pride v New York.

V vsakem očrtu se obrnite na naše pisarne:

FRANK SAKSER STATE BANK (potniški oddelk)

88 Cortlandt St., New York, N. Y.

ŠPANSKA SE BOJI AMERIŠKIH IDEJ

Ameriško javno mnenje je nevarno svetovnemu miru. — Zanimiv uredniški članek.

Madrid, Španka, 30. aprila. — V nekem uredniškem članku, ki je izšel danes v La Libertad in ki se tiče špansko-ameriških odnosov, se glasi, da je predvsej občinstvo javno mnenje v Ameriki nevarno svetovnemu miru. Članek piše naslednje:

— Publicisti in predstavitelji novega imperijalizma v Združenih državah pospešujejo tendenco severo-ameriškega duha, da se proglasi izvrševalcem vseh vrst provincialnih načrtov. Nadkrižjevanje njih plemena nad vsemi drugimi plemeni na svetu so napravili za dogmo ter pridigajo potrebo organiziranja vojaške in mornariške sile, s pomočjo katere naj bi postali orožje za izvrševanje nalog, poverjenih jim od Boga.

— Te ideje nadvlade so one, ki vodijo moze na Cubi, Santo Domingo, v Mehiki in Panavi, ki potom svojih dejanj razveljavljajo veličansko moralno vrednost dela Washingtona in Lincolna ter oneščajo Monroe doktrino, ker jo izpreminjajo v načrte za suženjstvo in vazalstvo.

BOJEVIT TURŠKI PRINC.

Carigrad, Turčija, 30. aprila. — Omar Faruk, sin princea Abdul Medžid efendija, turškega prestolonaslednika, je v četrtek pobegnil iz tega mesta v Angoro.

Svojem očetu je pustil pismo, v katerem je pojasnil vzroke svojega bega iz Carigrada.

Nisem v stanu biti nepristranska priča invaziji moje domovine od strani imperijalističnega sovražnika, — je pisal. — Vsled tega sem šel, da se borim.

Princ Omar je bil deležen vojskega izvežbanja v Avstriji ter je kavalerijski kapitan v turški armadi. Star je 23 let ter edini turški princ, ki se nahaja na strani nacjonalistov v Mali Aziji.

IRSKA DELAVSKA STRANKA SE NE BO VDELEŽILA VOLITEV.

Dublin, Irsko, 1. maja. — Irsko delavska stranka je izdala manifest, v katerem opozarja vse svoje člane, naj se ne vdeležijo volitev, freci naj ostanejo zvesti Irski ter ne smejo glasovati za nobenega kandidata, ki se ne zavzema za irsko svobodo.

ANGLEŠKE ČETE ZAPUSTILE PERZIJO.

Riga, Letska, 1. maja. — Neko brezlično poročilo iz Moskve naznanja, da so angleške čete zapustile Perzijo.

Ruska diplomatska misija je dospela v Teheran, glavno mesto Perzije.

NAJVIŠJI SVET GLEDE OKUPACIJE RUHR OKRAJA

ANGLIJA IN ITALIJA SE ZAVZEMATA ZA SEDEMNEVNI ULTIMATUM NA NASLOV NEMČIJE. — OSTRA DEBATA MED MINISTRSKIMI PREDSEDNIKI.

London, Anglija, 30. aprila. — Francoski načrt za neposredno okupacijo Ruhr industrialnega okraja je zadel na veliko oviro danes zvečer, ko je angleški ministrski predsednik Lloyd George pokazal nepričakovano trdno stališče proti vsaki prenapetosti akciji.

Po predlogu francoskega ministrskega predsednika Brianda, naj prične zavezniške armade z napredovanjem v Nemčijo, je staval angleški ministrski predsednik proti-predlog, na temelju katerega naj bi se proglasilo mobilizacijo francoske armade, sodelovanje Anglije ter predložitev ultimata na naslov Nemčije, soglasno s katerim bi se dalo Nemčiji sedem dni časa, tekem katerih mora sprejeti vojni račun, sestavljen od reparacijske komisije. Predlagal je tudi zavezniško kontrolo nemške carine ter fiskalnih zadev celega dežele.

Ponoči se je posvetoval Briand z maršalom Fochom ter bil v neprestani telefonski zvezi s Parizom. Angleški ministrski predsednik je predlagal, naj zadrži Briand odgovor na njegove proti-predloge do jutri zjutraj, ko se bo najvišji svet zopet sestel.

Grof Sforza, italjanski minister za zunanje zadeve, je podpiral angleškega ministrskega predsednika v njegovem stališču, čeprav se je večina konverzacije vršila le med Briandom ter Lloyd George-em. Belgijski minister za zunanje zadeve, Jaspar, je podpiral Francozo.

Najti je dejstva, katera se je dobilo iz avtoritativnih virov in katerih ni najti v brezbarvnem oficijelnem ugotovilu, ki je bilo izdano koncem konference. Konferenca se je razvila v oster argument ter izzvala par zelo jasnih besed, vsled česar je Lloyd George končno rekel proti Briandu:

— Vi bi ne hoteli razbiti angleško-francoske zveze radi male zadeve sedmih dni, ali bi?

Francoski ministrski predsednik je odgovoril:

— Danes zvečer ne morem dati nobenega odgovora na to.

Konferenca je bila etvorjena ob treh popoldne na št. 10 Downing St. in sicer z ugotovili francoskega ministrskega predsednika, da je prvi maj absolutno zadnji dan milosti, katerega se sme dovoliti Nemčiji. Rekel je, da ni nobenega vzroka za nadaljno čakanje ter prosil Angleža za vojaško pomoč pri predlaganem prodiranju. Izjavil je končno, da ne more velika večina francoskega parlamenta in naroda trpeti nobenega nadaljnjega zavlavljanja.

Ministrski predsednik Lloyd George je odgovoril, da je zavezniška reparacijska komisija prvokrat določila definitivno skupno svoto, katero mora plačati Nemčija na temelju versailleske mirovne pogodbe in da bi ne bilo primerno nastopiti, ne da bi se dalo Nemčiji več kot en dan obvestila.

Zavleči stvar za sedem dni ter nato sprejeti, kar bi Nemčija ponudila, bi bilo absurdno, — je zaklical Briand. — Nemci so oni narod, ki je rekel: — Versailleska pogodba ni vredna ničesar, ker je instrument sile. — in vsled tega niso nemške obljube nič vredne.

Lloyd George je nato staval predlog, da se stavi nemško carino in nemške finance pod zavezniško kontrolo.

Nato je francoski ministrski predsednik odgovoril, da bi ustvarjenje nove armade zavezniških uradnikov prav nič ne pomagalo, ker bi se jih iztiralo iz Nemčije, kakor hitro bi se smatrala nemška vlada za zadosti močno, da stori kaj takega.

Ob tej točki je baje rekel Lloyd George:

— Vi hočete enostavno anektirati Ruhr okraj.

— Nasprotno, — je odvrnil Briand. — Če homo ostali tam par tednov, se bo nemška taktika popolnoma izpremenila.

— Vzemimo, da bi vas ne mogli podpirati. Ali bi lahko nastopili sami? — je baje vprašal Lloyd George.

— Gotovo, — je odvrnil Briand živahnou.

Denarna izplačila v jugoslovanskih kronah, lirah in avstrijskih kronah

se potom naše banke izvršujejo po nizki ceni, zanesljivo in hitro. Včeraj so bile naše cene sledeče:

JUGOSLAVIJA:
Razpošilja na zadnje pošte in izplačuje "Kr. poštni čekovni urad" in "Jadranska banka" v Ljubljani.

ITALIJA IN ZASEDENO OZEMLJE:
Razpošilja na zadnje pošte in izplačuje "Jadranska banka" v Trstu.

NEMŠKA AVSTRIJA:
Razpošilja na zadnje pošte in izplačuje "Adriatische Bank" na Dunaju.

1,000 nemško-avstrijskih kron \$ 3.05
5,000 nemško-avstrijskih kron \$ 14.00
10,000 nemško-avstrijskih kron \$ 28.00
50,000 nemško-avstrijskih kron \$140.00

Vrednost denarju sedaj ni stalna, menja se večkrat nepričakovano; iz tega razloga nam ni mogoče podati natančne cene vnaprej. Mi računamo po ceni istega dne ko nam poslani denar dospe v roke.

Kot generalni zastopniki "Jadranske Banke" in njenih podružnic imamo zajamčene izvanredno ugodne pogoje, ki bodo velike koristi za one, ki se že ali se bodo posluževali naše banke.

Denar nam je poslati najbolj po Domestic Money Order, ali pa po New York Bank Draft.

Frank Sakser State Bank 82 Cortlandt Street, New York

"GLAS NARODA"

(SLOVENIAN DAILY)
Owned and Published by
SLOVENIAN PUBLISHING COMPANY
(a corporation)
FRANK SAKSER, President
LOUIS BENEDEK, Treasurer

Place of Business of the Corporation and Address of Above Officers:
23 Cortlandt Street, Borough of Manhattan, New York City, N. Y.

"Glas Naroda" izhaja vsaki dan izvenem delu in vrtotnikov.

Za celo leto vnaprej	75.00	Za New York za celo leto	87.50
In Canada	80.00	Za pol leta	37.50
Za pol leta	40.00	Za inostanje za celo leto	87.50
Za četiri leta	160.00	Za pol leta	37.50

GLAS NARODA
(Voice of the People)
Issued every day except Sundays and Holidays.
Subscription yearly \$5.00

Advertisement on agreement

Dopisni brski bočljna in osebno. Denar naj se blagoviti pošilja
Money Order, Pri spremembi kraja naročnikov prosimo, da se nam
tudi prejme bivalne naznani, da hitreje najdemo naslovnika.

GLAS NARODA
23 Cortlandt Street, Borough of Manhattan, New York, N. Y.
Telephone: Cortlandt 2578

Mr. Schwab in plače delavcev.

Pripombe Charles M. Schwaba glede uloge, katero igrajo visoki delavski stroški pri podaljšanju sedanje depresije v industrijah, so mogoče ugajale članom državne trgovske zbornice, a kot pojasnilo tega, kar se vrši sedaj, niso posebno tehtne. Njegov govor ni bil nič drugega kot argument za cenejšo delo. Nemčijo je predstavil kot zavdanja vredno, ker so njevi stroški nizki v primeri s stroški v tej deželi ter v zasebnikih izdelav. Rekel je, da je treba plače železničarjev znižati v interesu "narodne prosperitete". Nezaposlost naših ladij in ladjedelnic je pripisoval "brezumno visoki" plači delavcev.

— Če bo narod v Ameriki pripravljen delati za primerno plačo, — je zaključil, — če bomo pripravili izbežiti se hitro umetne ekstravagance vojne, bomo položili temelje nove prosperitete kot je nismo uživali še nikdar poprej.

Napake takega argumentiranja so razvidne na prvi pogled. — Gosposamezniki industrijalet ali trgovci se bo morda zelo pogosto nahajal v položaju, da mora ali skrediti plače ali pa zapreti svoje naprave ter opustiti svoj posel. Plače so velik element stroškov vsakega izdelanega produkta in nadaljnji elementi so dobrički in predpravne lastništva. Iz tega pa še nikakor ne sledi, da bi splošno skrcenje plač proizvedlo resnično in splošno prosperiteto.

Nobena razprava glede te stvari ne more imeti dosti pomena, dokler se ne definira ali ugotovi pojmov plače in prosperitete. — Skrcenje plač v denarju, če se zavrsti vzpredno ali po padanju cen življenjskih potrebščin, bi mogoče izboljšalo položaj delavcev. — Ali ima Schwab v mislih resnično plače ali le nominalne plače? To, kar dabi delavce v dolarjih in centih, ali to, kar more kupiti glede živil, obleke in stanovanja?

Ali misli na drugi strani pod prosperiteto le aktivno stanje ter obratovanje industrij z velikim dobričkom, ali pa splošno blagostanje naroda? To sta dve stvari, ki gresta pogosto skupaj, a ne vedno.

Splošno skrcenje plač za dvajset ali trideset odstotkov v sedanjem času bi gotovo ne povečalo prosperitete milijonov delavcev, ki si želijo svoj vsakdanji kruh s tem, da delajo za druge ljudi proti medji ali stalni plači, kajti življenjski stroški še danes niso padli za dvajset ali trideset odstotkov. Mr. Schwab bi lahko prav tako rekel, da ni mogoče uveljaviti prosperitete prej, dokler ne bodo prodajalci in drobno ali posredovalci, pripravljni prevzeti na svoje rame izgube, povzročene od padajočih cen na debelo. V veliko večjo upravičenost bi lahko rekel, da je glavni vzrok sedanje depresije, sedanjega mrtvila v industrijah, da se ni pričela svetovna trgovina, ki je bila vsled vojne prekinjena ter obrubljena vstran, dosedaj še gibati po starih, uglejenih potih.

Dokler bo stvar v resnici taka, ne bi bilo pravično zahtevati od delavstva, da nosi neprimeren del bremena. Ni dobra ameriška doktrina, da moramo znižati ali poslabšati svoje življenjske standarde v namenu, da bomo lahko uspešno tekmovali z deželami, v katerih slučajno prevladuje nižji življenjski standard.

Nov prvak.

Potem ko se je završilo štirinajst iger, se je končala mednarodna šahovska tekma, ki se je vršila v Havani na Cubi. Jose Capablanca s Cube je zmagal v štirih igrar in deset nadaljnjih iger je ostalo nedoločeno. Dr. Emanuel Lasker iz Nemčije se je umaknil, čeprav ni bila borba za prvenstvo še končana. Kot vzrok je navedel bolezen, a jasno je, da je preje odstopil kot je prišlo do odločitve, da ne jemlje eubanskemu šahistu preveč ugleda.

Le malo je ljudi na svetu, ki se morejo postavljati, da so si priborili svetovno prvenstvo v šahovi igri. Ta igra je najstarejša in najbolj zadovoljiva izmed intelektualnih športov. Indija, Kitajska, Irski, Wales, Perzija in Grška ter druge države in narodi so trdili, da se je med njimi porodila ta igra. Kralji in cesarji so se posluževali izrazov, katere se rabi pri tej igri, za izmenjavo tajnih sporočil in kadar niso bili zaposleni z državnimi zadevami, so posvečali dosti časa tej igri. Danes je sorazmerno manj ljudi, ki ljubijo to kraljevsko igro kot pa jih je bilo pred tristoletni leti. Življenje, katero živimo sedaj, je preveč burno in vsled tega se je tudi zmanjšalo število onih ki najdejo veselje v tem, da se gibajo nekaj časa v idealnem ozračju, v katerem je duh absolutni vladar. Še vedno pa jih je kljub vsemu temu toliko, da so bili kablji in brzjavni zaposleni celi mesec, čeprav se je prijavielo poročila o duhovih, borečih se medseboj za prvenstvo na isto stran, kjer je najti poročila o "prize-fighterjih" in konjskih dirkah.

Sklepna beseda o Karlovo pusto-lovstvu.

Ljubljanski "Slovenski Narod" piše pod gorjnjim naslovom sledeče:

Karel Habsburčan je odšel z Madžarskega. S tem se je za enkrat poskus restavracije a. o. monarhije ponesrečil. Vzdignil je malo pravo, javno mnenje pa se je malo ali nič zanimalo za to "tragikomično avanturo" ekskralje. Stvar pa vendar zasluži mnogo več pozornosti od strani naše javnosti in publicistike. Kdo ve, da li nam ne bo treba še računati s ponovitvijo tega poskusa, ki bo morda še stavljal moč našega mladega državnega organizma pred resno preizkušnjo? Tudi če je za sedaj šla nevarnost mimo, ostane vendar dejstvo, da se je bivšemu cesarju in kralju dve leti po njegovem padcu zopet za hotelo kraljevske krone. In to dejstvo je že samo na sebi tehtno dovolj, da zasluži živo zanimanje vse naše javnosti in kritično presojlo političnih razmer znotraj in izven naših mej, ki so po dveletnem razvoju rodile tak rezultat.

Da Karel Habsburg ni storil tako usodnega koraka na lastno inčevitavo, je gotovo. Brez dvoma gre za premišljen in dobro pripravljen politični udarec tistih nekdanjih mogočnikov faktorjev okrog prej-

njega cesarskega dvora, ki so bili nositelji tiste črno-žolte politike, ki je na razdrobenih in zatiranih slovenskih plemenih zgradila umetno stavbo nemško-madžarske hegemonije in ki je še tik pred padcem skušala z nečuvno brutainostjo udušiti zmajajočo idejo narodnega edustva v potokih krvi.

Zadnji dogodki so nam pokazali, da ti smrtni sovražniki naše svobode niso uničeni, da se globlje in vztrajno žisledujejo svoj cilj — na grobu naše svobode znova postaviti nemško-madžarsko državo. Nevarno bi bilo podcenjevati moč tega sovražnika. Nemški in madžarski nacionalizem sta njegova glavna zaveznika. Madžarska je to odkrito pokazala. Dunaj stoji nvidez pasivno ob strani, pa le pod težo političnih razmer in gospodarske onemoglosti.

Režiserjem Karlovega podjetja, starih izkušenim državnikom in spletkarjem, moramo pa priznati toliko preudarnosti, da niso svoje akcije zasnovali na slepo, ampak da so natančno preudarili šanse, ki so govorile in proti uspehu njegovga podjetja. Če jim to koncediramo, potem se nam nehoti vsiljuje množica sklepov, ki so vredni vsega razmišljanja.

Prvo, kar so ti režiserji morali vzeti v kalkil, je pač stališče evropskih velesil napram njihovemu podjetju. Če bi bili od početka uverjeni, da je antanta odločno proti, potem bi pač sedaj še ne riskirali poskusa, ki bi bil a priori obsojen na blamažo.

Da so ga riskirali, nam je lahko v dokaz, da od strani entente niso pričakovali odločnega nasprotstva, razen eventualnih papirnatih protestov. Doživeli smo v teku dveh let naše svobode že dovolj razočaranj, poučeni smo do dobra, da je zgolj interes motor mednarodne politike.

Ali bi se študili, če bi izvedeli, da so se simpatije velesil odvrnile od nas, da bi ententni državniki, ki so jih med vojno naši emigrantipolitiki z velikim trudom prepričali o potrebi razbitja a. o. minarhije, prišli sedaj do uverjenja, da bi vseeno velika država v stari obliki bolje služila njihovim interesom kot nadsledstvene države? Ali bi ne bila taka monarhija boljše protiutek proti boljšeživizmu z vhoda in ali bi nemara ne bila taka država pod žezlom Habsburčanov, starih tekmecev Hohenzollernecev, dobra protiteža proti vsenemštvu in ne nazadnje proti — panslavizmu?

Ne da se torej zanikati verjetnosti, da je ententa posebno restavracijo če ne direktno inscenirala, pa vsaj dopustila in računati moramo s tem, da bo stala v bodočem boju med restavracijo in njevi nasprotnimi državami nevarne ob strani.

Če je temu tako, potem je pač izčr boj zdvisen od obeh nasprotnikov. Ne dvomimo, da sta Čehoslovaška in Ja Jugoslavija zaradi dovolj močni, da odlijeta napad na njihovo svobodo, vendar pa nas že dejstvo, da so pripadniki restavracije v svojih načrtih upali na uspeh, sili do daljnega sklepa, da so stavili v svoj račun kot plus postavke, ki pomenijo za nas minus.

Ne bomo se motili, če iščemo te postavke v naših notranje političnih razmerah, v vplivni vzgoje in tradicij, ne le na nerazsodno maso, ampak tudi del naše inteligence, ki tava še v atmosferi e. in kr. proveniencije, in v mednarodnem klerikalizmu. Ne da se tajiti, da obstojajo take negativne postavke na naši strani, vendar pa smo prepričani, da so računni nasprotniki napačni, da je naš narod zdrav in močan dovolj, da se bo znal za vedno obraniti, da bi se povrnile razmere, ki je bil naš narod rob in tlačan.

Po prelilih potokih jugoslovanse krvi pač ne more biti drugače. Vendar pa nam merajo biti ti dogodki reser: memento, da boj še ni končan, da treba negativne elemente v naši bilanci, če treba, z železno pestjo odstraniti.

Ko bo naš dom tako solidno dograjen, da noda naši zunanji in notranji sovražniki nvideli brezuspešno vsakega poskusa ga porušiti, potem bo šele nevarnost odstranjena. Ta trenotek pa še dolgo ni prišel, saj nismo položili niti še granitnega temelja temu domu. — Požurimo se, da nas sovražnik ne prehiti!

Slovenske novice.

Cleveland, Ohio. Mrs. Anna Kramaršič, 1419 E. 39th St., se je s krikom zbudila zgodaj jutratj 26. aprila. Nekaj je stopicalo v sosednji sobi, potem pa je močno zaropotalo. Vruga je odejo se sebe in v postelji čakala, kaj pride. Sreče ji je bilo kot mlinski kamen, toda ko se več minut ne pojavi noben ropot več, je mislila, da se ji je sanjalo, nankar se je vlegla in zaspala, ali ko se zopet zbudi, vidi revolver poleg svoje glave in sliši povelje: "Molčite, pa se vam nicesar ne zgodi!" Mrs. Kramaršič pa je zakričala, in gospod tat se je tako prestrašil, da je skozi okno planil ven. Boarderjem in otrokom je tat odnesel nekaj listkov za cestno železnico in par centov.

Dne 28. aprila je zopet nad 60 rojakov dobilo državljanske papirje na Common Pleas sodnjiki. Imena teh rojakov so: Fr. Skul, Jos. Kosik, Mike Barberovič, A. Mikulin, Victor Opaškar, M. Dragan, And. Možek, Fr. Narobe, M. Žnidaršič, Carl Šule, John Prah, Jos. Zahubovec, Mike Šušteršič, John Beljan, John Kranje, Jos. Uršič, Jos. Pogačnik, John Habat, Lawr. Skok, J. Perko, Steve Štefančič, Ign. Mervar, John Sadar, Fr. Pengov, L. Novak, A. Škufca, Jos. Peter, Thomas Zábjek, John Friedrich, Rud. Košič, Al. Ivanc, J. Novak, John Zupančič, Jos. Zupančič, Louis Levstek, A. Zrimšek, Fr. Pavšek, John Tramte, J. Avsee, A. Straus, G. Milkovič, J. Zaradi kolizije je odletel Kinkov avtomobil v drevo, kjer se je obrnil in je živignil 200 čevljev daleč na polje, se večkrat prekučnil in končno obležal kot podrtina. Rojak Kink je bil ubit na mestu, Olšona so pa prepeljali v bolnišnico in zdravniki izjavljajo, da je le malo upanja, da okreva. Policaj Grant je videl Kinkov avtomobil, ki je drvil s strasno hitrijo po cesti. Pognal je svoj motorkelj in ga gnal skoraj na 80 milj hitrice v uri, da vjame avtomobil in tako ga je prepeljal nesrečo. Ko je policaj lovil Kinkov avtomobil, je zadel v tandem (dvosedezni bicikelj), na katerem sta sedela mladi Konda in njevo prijatelj Harold Juttke. Policaj in Juttkeja so pobrali nezavestnega. Vladislav Konda je Ave. in 60. St. Nova-delavnica je pa bil mrtev. Pogreb Konde se je

Peter Zgaga

Ko so nekoe vprašali Majka Cegareta, kdo je najboljši urednik na svetu, je po kratkem premisleku odvrnil: — Po moji smrti Arthur Brisbane.

Ko so nekoe vprašali pomivača avtomobilov, kdo se najbolj razume na elektriko, je odvrnil: — Po moji smrti se bo Edison.

Sram vas bodi! — je naslov "uredniškega" članka v Glasilu K. S. K. J.

Ni več daleč čas, ko bo urednika tako sram, da si ne bo upal pojaviti se na cesti!

Majk Cegare je stopil v španovijo s patrolom Skazo. Španovije je že vaju. Nekoe je bil v nji z Rev. Smolo, a se je kmalo izkazalo, da ne zna dobro pošiljati deparja.

K oglasu za mojo knjigo, ki je bil objavljen na "uredniški" strani Glasila K. S. K. J. št. 17, je le še toliko pripomniti, da jo je treba naročiti pri Slovenic Publishing, Company, 82 Cortlandt Street, New York.

Ošabnost ima jako zdrav želo-dee. Prehrajja se namuč s težko prebavljivimi pokloni.

Tudi kraljevska zlahta ni brez maapak. Bog se usmili, koliko so že doživeli razni cesarji in kralji. Kaj takega pa še n., kot se je zgodilo v newyorškem Downtownu, da je pamreč kralja pretepla njegova kmečka žena in pri tem poklicala še svojega brata na pomoč.

V Moskvi izhajajo naslednji listi: "Poročila", "Resnica", "Komunistično delo", "Revsčina" in "Gospodarsko življenje". V enem stavku se da povedati naslednje: "Poročila" vsebujejo "Resnico", da je "Komunistično delo" privedlo "Gospodarsko življenje" v "Revsčino".

Rusija potrebuje kapitala — pravi Lenin.

Torej so bogjševiki čisto podobni estalim ljudem.

Pussyfoot Johnson, znani suhski apostol, je rekel, da bo še pred njegovo smrtjo Anglija suha.

Možak misli, da bo večno živl.

Nekega rojaka, ki ima svoj saklu na meji Lackawanna in Susquehanna Countyja je prisilil serif iz Susquehanna County, da mora baro zapreti. To povelje mu ni ugajalo, in je kar meniče tebi-č "mufal" svojo baro na drugi konec svojega prostora.

Gotovo je duhovnik v Forest City pripisil božjo kazneni tamošnje rojake. Njihove hiše se namreč žive vdirajo v zemljo. Ko sta Janez in Jožef prišla na obisk v Forest City, je Jože Janezu o tem govoril. Pokaže mu cerkev, ter pravi: Ali jo vidiš, tudi ta gre dole. Meni se zdi, da je bila na dva "štuka", danes je pa samo enega videti.

Rojaki v Reading so špecijalisti v izdelovanju takozvanih "hair-tonics". S temi "reenijami" se znotraj mažejo. Tako so, da tudi ptešastemu človeku lasje pokoni stoje, če jih dovolj pije, — pa so tudi dobre za gliste.

Ni čudno, da so jaja tako draga. neki rojak tukaj v Reading je zmožen snesti 36 jajc. Tudi taka, ki imajo v sebi mlada piščeta, se mu ne upirajo.

Višek nezakonitosti. Tolpe "neznanjih" ljudi navaljujejo po raznih krajih Istre na tamošnje poštarne urade in zaplenjujejo slovenske in hrvatske liste. Po zakonu se taki čini kaznujeje z 10 leti težke ječe, toda na Primorskem se oblasti za to ne zmenijo. Ako hoče italijanska vlada, da se Slovani čutijo za enakopravne državljane Italije, naj npravi enkrat temu nasilju konec.

vršil iz hiše žalosti 27. in Crawford cesti. Prepeljalo so ga na čiško narodno pokopališče, kjer je bilo truplo sezgano v krematoriju.

Jugoslovaaska Katol. Jednota
Ustanovljena l. 1898
Inkorporirana l. 1900
GLAVNI URAD v ELY, MINN.

Glavni odborniki:
Predsednik: EUWOLF PERDIAN, 933 E. 185th St., Cleveland, O.
Podpredsednik: LUIS BALANT, Box 106, Pearl Avenue, Lorain, O.
Tajnik: JOSEPH PISHLER, Ely, Minn.
Blagajnik: GEO. L. BROZIH, Ely, Minn.
Blagajnik nezdravljen smrtin: JOHN MOTERN, 624 N. 2nd Ave., W. Duluth, Minn.

Vrhovni odpravnik:
Dr. JOS. P. GRAHEK, 848 E. Ohio St., N. E., Pittsburg, Pa.

Nadzorni odbor:
MAX KERŽIŠNIK, Box 872, Rock Springs, Wyo.
MOH. R. MLADIČ, 2603 So. Lawndale Ave., Chicago, Ill.
FRANK ŠKRABEC, 4822 Washington St., Denver, Colo.

Poradni odbor:
LEONARD SLABOENIK, Box 480, Ely, Minn.
GREGOR J. PORENTA, Box 176, Black Diamond, Wash.
FRANK ZORICH, 6217 St. Clair Ave., Cleveland, O.

Zdravstveni odbor:
VALENTIN PIRC, 319 Meadow Ave., Rockdale, Joliet, Ill.
PAULINE ERMENC, 539 — 3rd Street, La Salle, Ill.
JOŠIP STERLE, 404 F. Mesa Avenue, Pueblo, Colo.
ANTON CELARC, 706 Market Street, Waukegan, Ill.

Jednotno uradno glasilo: "GLAS NARODA".

Vse stvari, tjkakoče se urednih zadev kakor tudi denarne poškila-tvo naj se pošilja na glavna tajnika. Vse prišbe naj se pošilja na predsednika porotnega odbora. Prošnje za sprejem novih članov in botniška pričevala naj se pošilja na vrhovnega zdravilnika.

Jugoslovaaska Katoliška Jednota se priporoča vsem Jugoslovanom za obilen pristop. Edor želi postati član bo organizacije, naj se zgiasi tajniku izloženega društva J. S. K. J. Za ustanovitev novih društev ne pa obrnite na gl. tajnika. Novo društvo se lahko ustanovi s 8 člani ali članicami.

Jugoslavia irredenta.

Osemletni deček uklenjen. O napadu na dva fašista pri Vol-
Da gonijo po zaslednem ozemlju čisto nedolžne ljudi uklenjene kakov kakke abruške razbojnice, to je že vsakdanja stvar. Pred kratkim pa se je nudil prebivalstvu v Gorici poseben prizor. Trije mogočni orožniki so pripeljali v Gorico več oseb trdo uklenjenih in med temi je bil tudi osemletni deček, tudi ta trdo uklenjen. Strašno. Vsakega, kdor ima le še kaj srea, je speklo to. Kaj je mogel zagrešiti takega osemletni otrok, da se ga uklene in pelje tako v zapore? So že zopet iznašli kje kako zaroto, in morda je oni deček glavni zarotnik, med uklenjenci Italiji najnevarnejši!

Grozen roparski zločin
se je zgodil v Gorjnjih Novakih pri Cerknem. Prišli so k posestniku Mateju Obidu roparji. Zvabili so ga v hlev, tam napadli, pobili in zakopali v gnoj. Potem so pobrali denar in druge reči ter nemoteno odšli, ker ni bilo nobenega doma. Zločin se je zgodil na praznik sv. Jožefa.

Kaj pa to?
Znani agilni duhovnik V. Šček piše v tržaški "Edinosti", da na političnem nebu v Primorju grmi in se dvigajo oblaki, napovedujoči — strankarstvo!! Človek zaključuje: Zdravi razum uči, da se vse naše ljudstvo, od delavca do učitelja, od kmetu do obrtnika, mora organizirati v krepko falango. Če kdaj, danes naše ljudstvo po potrebi kliče: "In ne vpeljij nas v skušnjavo!"

Smrtna kosa.
V Gorici je umrl mestni učitelj Ivan Leban, star komaj 28 let.

Strasna nesreča v Št. Mayru nad Solkanom.
Ko je začelo goreti za Fonzarijevimi gozdovi, je šel gasit tudi Valentin Bensa. Ko je gasil, je počila granata in ga razmesarila.

Na Sveči Gori pri Gorici
je samostan že pokrit, cerkev bo kateremu tudi preté, da ga izže-tudi kmalu. Samostanski predstojnejo, ako ne odpravi sam hrvatnik skega jezika iz cerkve. Glavič se gostilina je tudi že na Sv. Gori. je precej vdal fašistom, ljudstvo Italijanski vojaki odkopavajo kose pa ne vda in tako je na evnetno sti vojakov, ki so gori padli in jih nedeljo ljudstvo mrmarajočo odšlo vozijo v Plave ali v Solkan na iz cerkve, ko je vršil župnik cerk-njih posebno pokopališče, kjer se kvene obrede po latinsko. Kmetje jim postavi veliko piramido. Kaso poslali deputacijo k tržaškemu kor zvoniki so visoke tudi pirami-skofu. Ta jih je odpravil z nekimi de na gori Kalvariji in na Oslav-obljubami, ki kažejo le to, da se ju. Travnik v Gorici so Italijani bo še nadalje gonila hrvatska be- prekrstili. Sedaj se imenuje Pia-seda iz cerkve v Istri, dokler ne za Vittoria, vojavnica pri sv. Ig-bo izgnana. In z njo narodni du-nacijsa pa Caserna Vittoria. Elek-hovniki. Potem bo cerkev popol-trična železnica več ne vozi. Na-noma italijanska. Karj stori ljud-stvo? Kam vodi to? — Iz Kanfa-v obrednici, drugo je že vse poru-nare poročajo, da je bil pred ne-šeno. Po mestu in okolici je že-davnim tamošnjim duhovnik Suti-je cerkvi napaden, pred cerkviyo pa ga je čakalo 20 fašistov. V kjer je stala cerkev v Solkanu, je cerkvi ne sme nobene besede iz- vse razbito. Od Podbrda do Gori-pregovoriti po hrvatsko. Sutič bo ee je na železniških postajah pol-moral oditi in na njegovo mesto mo- pride Italjan. Kar kakega fašista menjena za spodnjo Italijo. Dober naj postavijo za župnika; to bo še plen in prav poeni, ko so tako slavno zmagali pri siru in polenti.

ŽENSKA VOJNA.

Epigoniški roman. — Francoski epigoni Aleksandra DUMAS.

Na "Glasu Naroda" prevodil G. E.

(Nadaljevanje.)

Jaz se ne razumem v take zadeve, — je rekla kraljica ter vstala. — Pred sodiščem boste imeli prilike braniti se. Ali bi ne bila ta soba pripravna za tribunal, gospod vojvoda?

— Da, madama, — je odvrnil slednji, — izbral bom takoj dva-napast častnikov v predstavi ter stvoril tribunal.

Richon je pričel tedaj razumevati, za kaj gre. Improvizirani sodniki so zavzeli svoja mesta. Reporter ga je vprašal za ime, priimek in čin.

Richon je odgovoril na vsa tri vprašanja.

— Vi ste obtoženi veleizdaje, ker ste streljali s topovi na vo-jake kralja, — je rekel reporter. — Ali priznate, da ste krivi tega zločina?

— Tajiti bi pomenjalo tajiti dejstva. Priznam, da sem streljal na vojake kralja.

— S kakšno pravico?

— Na temelju vojne pravice, iste pravice, na katero so se sklicevali v bližnjih okoliščinah gospod de Conde in številni drugi.

— Ta pravica ne obstaja, gospod moj, kajti nič drugega ni kot upor.

— Na temelju te pravice pa je vendar moj poročnik sklenil kapitulacijo. Jaz se sklicujem na to kapitulacijo.

— Kapitulacija! — je vzkliknil vojvoda de Epernon z ironič-nom povdankom, kajti mislil je, da kraljica posluša in njena senca mu je diktirala žaljivo besedo:

— Kapitulacija! — Vi, da bi kapitulirali francoskemu maršalu?

— Zakaj pa ne? — je odvrnil Richon, — če se je ta francoski maršal pogajal z menoj?

— Potem pokazite to kapitulacijo in presodili bomo njeno vred-nost.

— To je nujen dogovor.

— Potem privedite priče.

— Jaz morem navesti le eno.

— Katero?

— Maršala samega.

— Potem naj se pokliče maršala, — je rekel vojvoda.

— Ni potreba, — je rekla kraljica, ki je odprla vrata, za kate-rimi je prisluškovala. — Maršal je pred dvema urama odšel ter ko-raka z našo prednjo stražo proti Bordeaux.

Ta prikazen je izpremenila vsa srca v led, kajti nalagala je sod-nikom obveznost, da obsidijo Richona.

Jetnik se je trpko nasmehnil.

— Aha, — je rekel, — tako drži de la Mailleraye svojo besedo! Prav ste imeli gospod, — je nadaljeval ter se obrnil proti Eperno-nu. — Nisem imel prav, da sem se pogajal z maršalom Francije.

Od tega trenutka naprej se je ovil Richon v zaničljiv molk ter ri ničesar odgovoril na vprašanja, katera se mu je stavilo.

To je napravilo celo postopanje za zelo enostavno in ostale for-malnosti so vsled tega trajale komaj eno uro. Malo se je pisalo in še manj govorilo. Reporter je predlagal smrtno kazen in na aname-rje Epernona so vsi drugi priklimali v znamenje potrdila.

Richon je čul sodbo prav kot da je navaden poslušalec in tihega in mirnega so še v sobi izročili generalnemu profosu.

Vojvoda Epernon se je padal k kraljici. Našel jo je najboljšje volje in bil je od nje povabljen na kosilo. Vojvoda, ki je mislil, da je padel v nemilost, je sprejel povabilo ter odšel k Nanon, da je še vedno v milosti pri svoji vladarici.

Našel jo je v naslonjači poleg okna, ki se je odpiralo na glavni trg v Libourne.

— No, — je vprašala ona. — Kaj ste našli?

— Vse sem razkril, — je odvrnil vojvoda.

— Bah, — je rekla Nanon, ki je postala nemirna.

— Moj Bog, da. Ali se še spominjate onega ovađuštva, katero sem vezl za suho zlato, onega ovađuštva, ki se je tikalo vas in va-šega brata?

— No? — je vprašala Nanon.

In onega blanketa, katerega se je zahtevalo od mene?

— No in naprej!

— Dotičnik se nahaja v naših rokah, ujet v past, katero sem mu nastavlil z blanketom

— Ali res? — je vzkliknila Nanon preplašena, kajti dobro je vedela, da je bil dotični Cauvignac. Čeprav ni gojila nobene poseb-ne ljubezni do svojega brata, vendar ni hotela, da bi ga zadela nesre-ča. Razventega pa je lahko ta brat, da se izmota iz zanjke, povedal številne stvari, katere bi Nanon najraje ohranila tajne.

— On sam, moja draga, — je nadaljeval vojvoda Epernon, — in kaj pravite vi k temu? Ta ptiček se je s pomočjo svojega lastnega blanketeta imenoval poveljnikom v Vayres. Vayres pa je zavzet in krivec se nahaja v naših rokah.

Vse te posameznosti so tako dobro soglašale z industrijalnimi podjetji Cauvignaca, da je bila Nanon prevzeta od dvojnega strahu: — In ta človek? — je vprašala s tresočim se glasom. — Kaj ste napravili z njim?

— Pri moji veri, — je odvrnil vojvoda. — Sama boste videla, kaj smo storili z njim. — Pri moji veri, odprite okno, kajti človek si lahko ogleda, kako obesaajo sovražnika kralja.

— Obesiti? — je vzkliknila Nanon. — Kaj pravite? Obesiti moža z blanketom?

— Da, moja krasotica. Ali vidite na mestni hiši oni drog in vrvi? Ali vidite narod, kako leti skupaj? Ali ne vidite fidičirjev, ki priva-jajo moža? Tam na levo. Glejte, ravnokar je stopil kralj k oknu.

Sree Nanon se je pričelo dvigati v prsinh ter je zlezlo skoro prav do grla.

Z enim naglim pogledom pa je videla, da ni bil mož, katerega so privedli, Cauvignac.

— Dobro, dobro, — je rekel vojvoda. — Richon bo obešen in vedel bo, kaj se pravi natolecevati ženske.

— Za božjo voljo, — je vzkliknila Nanon ter prišla vojvodo za roke, — ta nesrečnež ni nič kriv. On je pogumen vojak in pošten človek. Nedolžnega boste obesili.

— Ne, vi se motite, moja draga. On je slepar in obrekovalec. Razventega pa je še vedno veleizdajnik, če tudi ni bil nič drugega kot poveljnik v Vayres. Meni se zdi, da bi zadostovalo, č bi bil kriv le tega zločina.

— Ali ni imel besede maršala Mailleraye?

— On pravi, a jaz tega ne vrjamem.

— Zakaj pa ni dal maršal sodišču pojasnila glede te tako važne točke? — je vprašala Nanon.

— Odpotoval je dve uri, predno se je privedlo jetnika pred so-dišče.

— Moj Bog, nekaj mi pravi, da je ta človek nedolžen, — je vzkliknila Nanon, — da nam bo vsem princala njegova smrt nesre-čo! Gospod moj, za božjo voljo prošim vas, ki ste tako mogočni, ki pravite, da mi ne morete odreči nobene prošnje, da pomilostite tega človeka.

— To je nemogoče, moja draga, kajti kraljica sama ga je obso-dila in kjer je ona, je moje moči konec.

Nanon je globoko vzdihnila.

V istem trenutku je dospel Richon pod vežo, Mirnega in molče-čega so ga odvedli pod bruho, raz katero je visela vrvi. Postavljene so bile lestvice, ki so čakale nanj. Richon je šel hitro po lestvici na-vzgor ter obvladal s svojo ponosno glavo množico, za katero je ime-lo njegovo bistro oko le zaničevanje. Profos mu je dal zanjko krog vratu in herold je oznanil z močnim glasom, da kaznuje kralj po postavi Sieur Etienne Richona, ponarejevalca, izdajalec in kmeta.

— Živimo v času, — je rekel Richon, — ko je boljše biti kmet, kot sem jaz, kot pa nazivljati se maršalom Francije.

Komaj je izgovoril te besede, ko so potegnili lestvico izpod nje-govih nog ter je njegovo truplo obviselo v zraku.

Strah je razpodil množico, ne da bi bilo čuti le en vzklik? — Naj živi kralj! — čeprav je bilo še vedno mogoče videti pri oknu tako kraljico kot njenega sina. Nanon si je pokrila lice z obema rokama ter se skrila v najbolj temni kot sobe.

(Dalje prihodniš.)

Mati in sin.

Zložil Silvin Sardenko.

Ob ostijskem sta pristanišču na skali sprani, razorani, strelca zopet, v stvarstvo božje zaverovana.

K valovom se je holmotivim z obrazom žarkim in kipečim sklonilo solnce, da počije v naročju mehke.

In kakor kri žareča, čista, v posodo vlita neizmerno, zapljuskalo je silno morje v škrlatni zarji.

In onadva na bregu morskem, odeta v zarjo rujnovžvano, strmela sta kot dvoje bitij nadzemskih, krasnih.

Molčale misli so globoke kot školjke, skrite v globočine, kipele grudi so mogočne kot morje širno.

A sin ni mogel več tajiti besed v nemirnih ustnih svojih. Kako da ne bi vrela čuvstva iz duše polne?

NOVE COLUMBIA PLOSCE po 85c.

Advertisement for Columbia Gramophones listing various records such as 'Drummers parade', 'Miller daughter of the forest', and 'Grenadier march'.

Advertisement for Columbia Gramophone featuring Victor Navinsek at 331 Grove St., Conemaugh, Pa.

CENIK KNJIG katere se dobi pri Slovenic Publishing Co.

Table listing book prices for various titles including 'Hitri računar', 'Nemški abecednik', 'Slovensko-angliški slo-var', and 'Zabavne iz razne druge knjige'.

Glej, mati, akoraj zarja izdihne zadnji dih, kako je poln ljubezni poslednji žar.

Kot drag pogled očetov, ko se po svojih vseh utrne v uri zadnji poslednjikrat.

Glej! dolge sence čuri umirajoči dan, kot da bi stezal roke v objem širok.

Ni li tako umiral Patrieji, oče moj? Po sinu roke dvigal — A mene bilo ni...

Ni čula mati ne besede: Nje duša bila na vsehvi in čepetala je nekašno z nevidnim Bogom.

Kaj vse ji moral je razkriti: Drhtele ustne posinele, oči so pile zatopljene predrajsko radost.

In sin se k njej je nagnil bliže. Dva srečala sta se pogleda, kot srečata se dva goloba po dalji sinji.

Kam, zlata mati, misli, odše so tvoje vse, da ni jih dolgo... dolgo do mene spet!

— Moj sin! — Moj Avguštin! Vse bile so pri tebi in bile so pri Bogu — oba sva bila z njim.

En hip okusila sem vso srečo materinsko globoko, neizprano, kot še nikoli prej.

A čuj te ptice, kak' gostole nad morjem, kak' hrepenje v daljavo do solnce žarkega. A solnce tone...

Moj sin! Ah! Kaj je src, človeških src nemirnih, po Solncu koprnečih iz teme strašnih ječ!

A niso zrlj zarje, obvestil ni jih dan, ogrelo ni jih Solnce, zaslo jim je na veke kot ta nočojniji zor.

A ti si videl Vzhod. In v srcu tvojem kraljuje Solnce, ne boš Zahoda gledal na vekomaj.

Na grudi roke je sklenila. In Monika je bila divna kot v alabaster izklesana molitve hvalna.

In Avguštin je gledal mater, kot oni, ki pred kipom jasnim zadivljen mojstra obožuje in delu hvale poje:

Iz prošanj tvojih, mati, pripilaval dan je moj, in v solzah mi je tvojih zablasketal.

Glej, spet otrok sem tvoj in božji —

In kakor se bršljan smaragdni oklene tesno veje svoje, ovila se je mati srečna ob sinu svojem:

— Ta zemlja mi je bila dolina solzna dvakrat — in vendarle ne pojdem objokanih oči odtod, moj sin.

Ti žalost sladka minulih solznih let! Ti radost hipov teh, ti nada močna posmrtnih-mojih dni:

Ko molil boš za mater v darivji pred oltarjem, kot zate sem dolejš molila jaz, moj sin — moj Avguštin!

Vtonilo solnce v morju tihem, molčali mahki so valovi; v prištani je ladja plula bela, kot da se duša vrača lepa domov k Očetu —

Kaj, če pretečko je gorje, solne tolažijo semljane! In blagor mu, kdor te pozna, nezakla rosa iz oči; gorje mu, kdor močje tpi, gorje vprašan-kom boljši

Ivan Jenko.

Kje je moj mož JOŽEF FRANK? Doma je iz Pregarjev št. 14, poš-šta Obrov, Istra. V Ameriki je že 14 let. Prva štiri leta mi je pisal in tudi kaj poslal za otro-ke, ki jih ima štiri. Pozneje se pa nič več ne javi. Prosim ga, da se vendar oglasi, ali pa če kdo kaj ve o njem, da mi poro-ča. — Ivana Frank, Pregarje št. 14, p. Obrov, Istra, Italija.

Dr. Koler SLOVENSKI ZDRAVNIK

Dr. Koler je naj-starejši slovenski zdravnik Speciali-ist v Pittsburghu, ki ima 34-letne prakso v zdravlje-nju vseh možkih bolezni. Zastopujeje kr-vi zdravi s gla-som dr. prof. Erlich. Če imate mogoče ali mehurs-ke po telesu, v grlu, izpadanje las, bolečine v kosteh, pridite in izdih-vam bom kri. Ne čakajte, ker ta bo-lesni nalez.

Ne skrbite za delo! Pojdite v Nossokoff's Internation Barber School ter se naučite brivsko obrti. Tudi v Evropi zahtevajo to delo, če se vrnete tja. Mi imamo Lady Barber Shop. M. NOSSOKOFFS 1202 Penn Avenue Pittsburgh, Pa.

Začimbe, želišča in naj-raznovrstnejša DOMAČA ZDRAVILA

MATH. PEZDIR P. O. Box 772, City Hall Station New York City

Dospelo je novo suho grozdje.

Minikatelo zelo sladke debele jagode, boksa 50 funtov \$10.—

Malu črno grško grozdje, se-lo sladko, boksa 50 funt, \$8.—

Balkan Importing Co. 51 — 53 Cherry St. New York, N. Y.

Advertisement for BRZOPARNIK Calabria Cunard-Anchor črte odpluje 17. maja v TRST

Advertisement for U.S. MAIL STEAMSHIP COMPANY with details on routes to New York and Boston.

KRETANJE PARNIKOV KEDAJ Približno odplu. JEJO IZ NEW YORKA.

Table listing ship departure schedules for various lines including Adriatic, Lapland, and others.

FRANK SAKSER STATE BANK 82 Cortlandt St., New York

French Line COMPAGNIE GENERALE TRANSATLANTIQUE

Table listing French Line ship schedules to various ports including Havre and London.

CUNARD-ANCHOR

Advertisement for Cunard-Anchor ships including SS. CALABRIA and SS. PANNONIA.

Cosulich črta

Advertisement for Cosulich shipping line with contact information for Phelps Brothers & Co.

PREDNO SE ODLOČITE

Advertisement encouraging readers to purchase bonds from the National Savings Bank.